

СЕРІОЗНІ ПРОБЛЕМИ – В СЕРІОЗНІЙ ГРІ

Неля ЦИЦЮРА, кандидат біологічних наук

Глобальні зміни клімату на міжнародному рівні названо найбільшою загрозою для природи й людства. Одним з важливих інструментів адаптації до кліматичних змін, що вносять непередбачувані корективи в діяльність соціальних інституцій виступають комунікативні програми та різноманітні форми і засоби інформування широкої громадськості щодо проблем, пов'язаних з екологічними та кліматичними загрозами. У цьому контексті науково-освітні та природоохоронні заклади і структури виступають найбільш ефективними, оперативними і потужними засобами поширення необхідної інформації. Науково-педагогічні працівники кафедри біології та методик їх навчання Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка спільно з активом громадського об'єднання «Кременецька екологічна ліга», науковими співробітниками Національного природного парку «Кременецькі гори» та Кременецького ботанічного саду провели навчально-методичний семінар за темою «Ігрові технології у підвищенні «кліматичної грамотності» молоді». Ви рішення даної проблеми ставить виклики перед освітньою системою та громадськими об'єднаннями та вимагає імплементації питань щодо зміни клімату планети в навчальні програми з природничо-наукових дисциплін, що вивчаються у вищих закладах освіти.

Активними учасниками семінару виступили кандидати біологічних наук, доценти кафедри біології, екології та методики їх навчання Неля Цицюра і Ольга Дух, кандидати сільськогосподарських наук Олена Тригуба та Олександр Бондар; науковці НПП «Кременецькі гори» Оксана Тимошенко, Тетяна Микитинець і Ольга Жиглевич; наукові співробітники Кременецького ботанічного саду Юлія Бондючна і Ольга Берідзе; молоду студентську науку представляла член студентської проблемної науково-тематичної групи «Екопросвіта – шлях до сталого розвитку», магістрантка спеціальності «Біологія» нашої академії Олена Кірсанова.

Теоретичну частину семінару склали доповіді «Роль громадських об'єднань у формуванні «кліматичної грамотності»», з якою виступила голова ГО «Кременецька екологічна ліга», начальник еколого-освітнього центру НПП «Кременецькі гори» Оксана Тимошенко, та «Освітні аспекти формування сталого розвитку та «кліматичної грамотності»», яку оприлюднила кандидатка біологічних наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання, заступник голови ГО «Кременецька екологічна ліга» Ольга Дух.

Вона ж координувала діяльність учасників практичної частини семінару, що була присвячена ознайомленню, практичному вивченню та предметному освоєнню екологічної гри «Keer Cool» і форм, способів і методів її впровадження у неформальний простір. Учасники науково-методичного дійства висловили свої думки щодо перспектив використання згаданої кліматичної гри у практичній роботі науково-педагогічних працівників природничих спеціальностей закладів освіти та наукових співробітників науково-дослідницьких і природоохоронних інституцій. Всі прийшли до спільної думки щодо необхідності розробки Концепції регіональної системи освіти для сталого розвитку й організації відзначення Всесвітнього дня захисту клімату (15 травня 2021 р.) та проведення спільних еколого-просвітницьких заходів з використанням ігрових технологій.

До таких технологій належить Keer cool – популярна німецька настільна гра, розроблена ученими Постдамського Інституту з досліджень кліматичних змін. Її мета – сприяти підвищенню розуміння громадянами взаємозв'язків міжнародних відносин та стану клімату у всьому світі. Гра активно використовується сотнями екологічних громадських організацій, шкіл та університетів у всьому світі та Європі, як засіб для підвищення рівня обізнаності з екологічними та кліматичними проблемами. Вона є потужним інструментом у роботі з громадськістю, сприяє розвитку когнітивних навичок та адаптована для української аудиторії. Автор гри – Герхард Петшель-Хелд, начальник відділу аналізу інтегрованих системних досліджень кліматичних змін в Постдамському інституті (Німеччина), кандидат фізико-математичних наук, який працював над інтеграцією природничих та соціальних наук. Він – автор більше 50 наукових робіт; працював у міжнародних консультативних радах з питань природних ресурсів та добробуту людини (Оцінка екосистем на порозі тисячоліття) та з питань зміни клімату (МГЕЗК). Ще один фахівець цієї сфери – Клаус Айшенак, професор економіки ресурсів Університету Гумбольта в Берліні. Серед його наукових інтересів – адаптація до змін клімату, нові моделі співпраці для подолання глобальних екологічних змін. Він особливо зацікавлений у спільній еволюції ресурсів та інституцій. Має серйозний досвід у розробці настільних і рольових ігор науково-інструментального та світоглядно-пізнавального характеру і призначення.

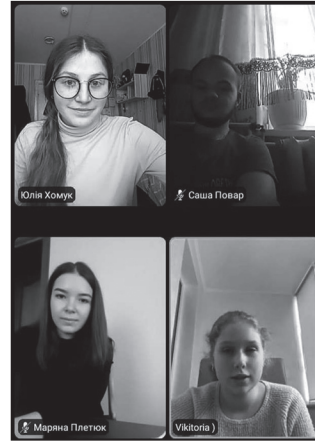
Кожен учасник гри про зміни клімату Keer cool виступає «глобальним гравцем», який намагається досягти власних економічних інтересів, вирішуючи комплекс глобальних проблем і питань, серед яких: Чим обурює Вас глобальна кліматична політика? Що Ви хотіли б у ній змінити? Ви обираєте шлях відновлювальної енергетики з сонячними батареями та вітряками, чи надаєте перевагу дешевим викопним енергоносіям? Під час свого ходу гравці вирішують проблему співвідношення між заходами з метою захисту клімату та кроками в напрямку досягнення власних економічних та інших життєвих інтересів. У цій грі учасники можуть представляти групи країн, наприклад, Європу, ОПЕК, або країни, що розвиваються, можуть обирати між «чорним» та «зеленим» шляхами розвитку економіки і суспільства в цілому, а також відшукувати шляхи і способи адаптації до неминучих кліматичних впливів і викликаних ними змін у життєдіяльності людства.

Цікаво, що в першій мобільній багатифункціональній грі про кліматичну політику молоді люди керують світовими мегаполісами, обирають шляхи розвитку економіки, стратегію захисту клімату та впливу громадськості на екологічну і кліматичну політику владних структур у міжнародному масштабі. Для отримання конкурентної переваги та досягнення перемоги їм будуть потрібні не тільки природничо-наукові знання, а й навички дипломатії, відчуття відповідальності та мотивуючий стиль спілкування. Організатори гри запрошують учасників відчувати себе президентом або головою парламенту своєї країни та уявити, що від їх рішень буде залежати доля планети і кожного землянина – буде планета знищена чи ми збережемо її для багатьох тисяч наступних поколінь...

«ДЕСЯТИЙ ЛЕГІОН» ПЕРША НАУКОВА

Назар БАГНЮК, Юлія КОНОНЬЧУК

Нарешті прийшов той день, коли наш студентський історичний Клуб «Десятий легіон» вийшов, ми вважаємо, на початковий рівень науково-пошукової діяльності – провів свою першу студентську наукову конференцію «Актуальні проблеми історії та краєзнавства!» Вона стала справжнім і корисним досвідом як для організаторів, так і для учасників цього цікавого, повчального і пізнавального заходу, який дав змогу поспілкуватися в приємній, товариській атмосфері та обмінятися думками та навіть первинним досвідом зі своїми юними колегами з інших навчальних закладів. Кожне оприлюднене юними авторами дослідження носило елементи справжньої новизни, розширювало наші фахові знання, вчило знаходити, аналізувати та використовувати фактологічний та теоретичний історичний матеріал. Всі учасники конференції працювали сумлінно, що дає право не сумніватися в необхідності застосування такої форми роботи Клубу і в наступному.

Над підготовкою нашої онлайн-конференції працював організаційний комітет у складі консула Клубу «Десятий легіон» Назара Багнюка, про-консула Юлії Кононьчук, легата секції «Історія України» Юлії Хомук, легата секції «Локальна та регіональна історія» Ольги Ониськів, легата секції «Всесвітня історія» Марії Остапчук, центуріона секції «Історія України» Олени Сороки, центуріона секції «Всесвітня історія» Олександра Улянюка, центуріона секції «Локальна та регіональна історія» Катерини Гуцало. Нас консультувала і здійснювала наукове керівництво підготовкою конференції доктор історичних наук, завідувач кафедри історії та методики її навчання, професор Ірина Скакальська. Своім першим науковим успіхом завдячуємо доктору історичних наук, професору Генріху Стронському, кандидатам історичних наук, доценту Володимирі Собчуку, доценту кафедри Галині Сеньківській і старшому викладачу Віталію Галішевському.

Оргкомітет конференції зорієнтував майбутніх її учасників на здійснення наукового пошуку в таких основних тематичних напрямках: «Сучасні проблеми вивчення історії України та способи їх вирішення», «Головні тенденції регіональної та локальної історії крізь призму сучасних досліджень», «Актуальні проблеми вивчення всесвітньої історії», «Значення культурно-мистецької сфери в історії нашої держави», «Відомі персоналії в історії України та Волині: їх дослідження та значення». До відома майбутніх учасників онлайн-конференції від імені Центру краєзнавства і туризму, Студентського історичного Клубу «Десятий легіон» нашої академії було доведено відповідний інформаційний лист, в якому окреслювалися основні вимоги, тематичні напрями та практичні параметри роботи нашого наукового онлайн-форуму. Тут же зазначено, що матеріали та документи конференції (програма, збірник з тезами виступів, сертифікат) будуть опубліковані в електронному варіанті.

На запрошення Оргкомітету відгукнулися й активними учасниками наукової онлайн-конференції «Актуальні проблеми історії та краєзнавства» стали педагоги та учні Кременецького ліцею імені Уласа Самчука, Волинського ліцею імені Нестора Літописця, Тернопільської класичної гімназії, Велико-Ходачківської ЗОШ I-III ступенів Козівського району нашої області та студенти спеціальності «Історія» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

Роботою юних науковців-учасників конференції, які зосередилися на тематичному напрямку «Сучасні проблеми вивчення історії України та способи їх вирішення» керував тандем модераторів-членів Клубу «Десятий легіон» у складі Юлії Хомук та Ольги Ковальчук. Наукове повідомлення «Волинь як осередок зародження повстанського руху» зробила учениця Кременецького ліцею імені Уласа Самчука Мар'яна Плетюк. Наукове реноме цього ж відомого у Кременці навчального закладу підтвердила його учениця Дарина Валігура краєзнавчим дослідженням «Боротьба за українську державність на прикладі Василя Кірчика – учасника українського повстанського руху (за матеріалами спогадів Василя Кірчика «Крізь пекло ГУЛАГу»). До речі, згадані спогади патріота-кременчанина Василя Кірчика були підготовлені літературним редактором газети «Замок» Ніною Багнюк і їх фрагменти вперше були опубліковані на сторінках друкованого органу нашої академії. Цікаву розвідку оприлюднила учениця Тернопільської класичної гімназії Вікторія Шумада: вона досліджувала «Відродження пластівського руху на Тернопільщині». «Депортація лемків: трагедія родин» – за таку трагічну історично і боліучу душевно тему взялася учениця Велико-Ходачківської ЗОШ I-III ступенів Козівського району Дарина Шостак. Для члена клубу «Десятий легіон», студента спеціальності «Історія» нашої академії Олександра Повара науковий інтерес викликав «Життєпис Арсена Річинського на тлі подій історії України». Представниця Волинського ліцею імені Нестора Літописця, старшокласниця Катерина Прокопишин поділилася власними міркуваннями щодо «Вивчення теми «Національно-визвольні змагання 1918–1921 років» на уроках з історії в загальноосвітній школі. Найглибше заглянула в історичне минуле студентка спеціальності «Історія», легат секції «Історія України» Юлія Хомук: вона аналізувала «Внутрішньополітичні фактори розгортання козацько-селянських повстань у 20–30 роках XVII століття».

В загальному, за змістом і напрямками анонсованої на онлайн-конференції проблематики висловили свою думку більше 30 учасників цього дистанційного науково-молодіжного форуму, серед яких – студенти академії, аспіранти, нашого та інших вищих закладів освіти, гімназисти та ліцеїсти, учні загально-освітніх шкіл, викладачі та педагоги. Кожен учасник конференції приєднується до думки, висловленої одним із модераторів нашого засідання Юлією Хомук: «Наш студентський історичний Клуб «Десятий легіон» провів свою першу наукову конференцію. Мені випадає честь бути модератором такого цікавого наукового дійства. Відразу скажу: я була щиро і радісно здивована тим, наскільки серйозно, навіть талановито, юні учасники конференції обговорюють важливі питання. Якщо ми і надалі будемо працювати так само наполегливо, то, я в цьому впевнена, в майбутньому можемо досягти успіхів у науковій роботі. Не сумніваюся: у нас ще будуть наукові конференції і ми й надалі залучатимемо до них представників інших закладів освіти».

Прекрасним академічним доповненням до наукової онлайн-конференції Клубу стала лекція-практикум «Топ 5 soft skills європейського рівня», на якій модерували наші легіонери Юлія Кононьчук і Олена Сорока, а провели її досвідчені та титуловані науковці – доктори історичних наук, професори, завідувач кафедри історії та методики її навчання нашої академії Ірина Скакальська та професор кафедри історії України та археології Волинського національного університету імені Лесі Українки Оксана Калішук. Ми з глибоким інтересом слухали науковця іншого закладу вищої освіти. Інтерес підсилювався тим фактом, що нещодавно професор Оксана Калішук опублікувала об'ємне наукове видання «Волинь-43: історіографічне пізнання і криве дзеркало пам'яті», резонансна презентація якого відбулася на початку року у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Варто зазначити важливі, майже астрономічний для окремого дослідження показники: бібліографія книги нараховує 3000 позицій плюс додатки та офіційні документи. В цьому бачимо конкретний приклад і заклик до ґрунтовної роботи з історичним матеріалом, а в наступному – в науково-фахових дослідженнях.